

Het venster op cultuur in de regio

Jan Koster

Als publieke regionale omroep wil je in principe het leidend medium zijn als het gaat om de regionale nieuwsvoorziening op radio, televisie, internet en sociale media. Als je het goed doet, vervul je daarmee een belangrijke rol in je regio en houd je de democratie scherp. Bij rampen heb je een belangrijke functie als calamiteitenzender. En als het hard waait of als er ijs ligt dan weten veel mensen je te vinden. Met de komst van internet en nieuwe media is de nieuwsvoorziening steeds sneller en vluchtiger geworden. Het nieuws komt de hele dag via sociale media bij de mensen. Er zijn steeds meer lokale en regionale, al dan niet professionele spelers actief op het gebied van nieuwsvoorziening. Het wordt voor een regionale omroep dan ook steeds lastiger om door middel van alleen nieuws de inwoners van zijn regio aan zich te binden. Maar hoe zit het met de cultuur bij de regionale omroepen en wat is het belang ervan?

Hoewel steeds meer regionale omroepen uit financiële nood en vanwege de kijkcijfers voor een sterkere focus op het nieuws kiezen, houdt Omrop Fryslân vast aan een stevige cultuurprogrammering, waarin, naast de achtergronden bij het nieuws en de sport, te zien en te horen is wat er zich binnen de Friese cultuur afspeelt. Cultuur is datgene waarmee je je, zeker in de toekomst, als regionale omroep kunt onderscheiden. Met cultuur uit de regio kun je publiek aan je binden. Cultuur vermaakt mensen, ontroert ze en laat hen zich verbazen. Het gaat dan niet alleen om reportages over theater, kunst en muziek, maar ook om de verhalen van mensen uit de regio. Wat houdt ze bezig en wat boeit hen? In de praktijk varieert dat van een reportage over de laatst binnekomende deelnemer van de jaarlijkse fietselfstedentocht tot en met de registratie van *Het Faderpaard*, een succesvol theaterprogramma begin dit jaar waarin de cultuur van het Friese paard samenkwam met Friese dichtkunst, zang en nationaal en internationaal theater. Maar ook een Friestalige dramaserie, een serie over het Friese landschap en hoe daarmee om te gaan, over de Friese geschiedenis en nog veel meer.

Omrop Fryslân maakt wekelijks een documentaire over zaken die spelen in Friesland, over mensen, over de Friese taal en cultuur. In de zomermaanden is er uiteraard aandacht voor het kaatsen, het fierljeppen en drie weken lang het skûtsjesilen. Is Friesland daarin uniek? Nee! OK, wij hebben onze eigen taal. Dat schept een band en speelt een belangrijke rol in de Friese cultuur. Maar elke regio heeft zijn eigen cultuur en sommige regio's hebben hun eigen streektaal. Aangezien landelijke omroepen nauwelijks oog hebben voor cultuur uit de regio, ligt daar dus een belangrijke taak voor de regionale omroepen, en biedt deze ook kansen.

Nieuws en cultuur zijn één geheel. Het is als een maaltijd. Het nieuws is een basisingrediënt, zoals aardappelen of rijst. De cultuur maakt de maaltijd compleet. Cultuur kan van alles zijn: groente, vlees, sla met

Jan Koster

is directeur van Omrop Fryslân

een lekkere dressing of een toetje. Nieuws en cultuur vormen samen een evenwichtige, gezonde en smakelijke maaltijd.

Op dit moment wordt er gesproken over samenwerking of zelfs samengaan van de regionale omroepen met een landelijke omroep. Wat betekent dat voor de regionale nieuwsvoorziening? En wat betekent dat voor de cultuur uit de regio? Wat gebeurt er met die regionale maaltijd?

Uiteraard belooft Hilversum dat het met de regionale nieuwsvoorziening wel goed komt. De redacties blijven in de regio zitten en alleen de aansturing komt vanuit Hilversum. Maar centralisatie betekent niet altijd beter of goedkoper. Juist de eigenzinnige onafhankelijkheid van die regionale omroepen maakt hen sterk. De wijze waarop wij in de regio verhalen voor radio, televisie en internet maken is uniek: dichtbij, benaderbaar en bovendien veel goedkoper en veel flexibeler dan vanuit Hilversum. De lijnen zijn kort, medewerkers zijn breed inzetbaar en de budgetten per programma zijn veel lager dan in Hilversum. Je raakt als omroep je zelfstandigheid kwijt en moet maar afwachten wat er uiteindelijk overblijft. Houd je je eigen zender of wordt het een venster-programmering en krijg je een plekje op een ongunstig tijdstip op een van de landelijke zenders? De kans is groot dat datgene wat er in die regio nog gemaakt mag worden, teruggebracht wordt tot de kerntaak: het regionale nieuws. Dat is dan vrees ik het begin van het einde voor de regionale omroepen. Zoals gezegd: met nieuws alleen kun je het regionale publiek lastig aan je binden. De toekomst van de regionale omroep valt of staat met de binding van de omroep met het publiek uit zijn regio. Die binding krijg je niet door een venster op Nederland 1, 2 of 3 maar door zelfstandig een venster te zijn op het nieuws én de cultuur van jouw regio.